

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 30ής Ιουλίου 1996

σχετικά με τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην Santana Motor SA

(Το κείμενο στην ισπανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(97/17/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α,

Αφού έθεσε προθεσμία στους ενδιαφερομένους για να της υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των προαναφερθέντων άρθρων,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I

Κίνηση της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης

Στις 11 Ιανουαρίου 1995, η Επιτροπή⁽¹⁾ αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης, έναντι ενισχύσεων τις οποίες χορήγησαν οι ισπανικές αρχές στην επιχείρηση Santana Montors SA (στο εξής Santana), που αρχικά ανήκε στην ιαπωνική επιχείρηση Suzuki Motor Co. (Suzuki).

Οι υπό εξέταση ενισχύσεις αναλύονται ως εξής:

1. α) δάνειο του ισπανικού πιστωτικού ιδρύματος (ICO), ύψους 6,8 δισεκατομμυρίων πεσετάων·

β) δάνειο του Fomento de Andalucía [(Ίδρυμα ανάπτυξης της Ανδαλουσίας (IFA)], που είναι κρατικός οργανισμός ο οποίος εξαρτάται από την αυτόνομη κοινότητα της Ανδαλουσίας, ύψους 6,8 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετάων.

Τα δύο δάνεια χορηγήθηκαν ατόκως και η επιστροφή τους θα γινόταν μέσω κράτησης ενός παγίου ποσοστού επί των πραγματοποιηθέντων κερδών.

Και τα δύο δάνεια (ύψους 10,116 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετάων) χορηγήθηκαν και στη συνέχεια καταβλήθηκαν χωρίς την έγκριση της Επιτροπής·

2. επιδοτήσεις που καταβλήθηκαν από τις κρατικές περιφερειακές αρχές για να διευκολυνθεί η πρόωπη συνταξιοδότηση εργαζομένων της επιχείρησης (μη καθορισθέν ποσό)·

3. ενισχύσεις που χορηγήθηκαν το 1994 στους προμηθευτές της Santana (μη καθορισθέν ποσό).

Στην ανακοίνωση της, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι η εκτίμηση των εν λόγω ενισχύσεων θα γινόταν βάσει του κοινοτικού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας⁽²⁾ και τις κοινοτικές βασικές κατευθύνσεις για τις κρατικές ενισχύσεις υπέρ της διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων⁽³⁾.

Σύμφωνα με τις προαναφερθείσες κοινοτικές διατάξεις, η Επιτροπή, κατά την εκτίμηση του συμβιβάσιμου ενισχύσεων υπέρ της αναδιάρθρωσης σε ενισχυόμενες περιοχές, οφείλει να λαμβάνει υπόψη λόγους περιφερειακής ανάπτυξης. Το ίδιο ισχύει και για τα κριτήρια που συνήθως χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ενισχύσεων υπέρ της αναδιάρθρωσης, τα οποία επίσης εφαρμόζονται στις περιπτώσεις αυτές: πράγματι, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, οποιαδήποτε υποστήριξη που προορίζεται να διατηρήσει τεχνητά τη δραστηριότητα επιχειρήσεων οι οποίες, για λόγους διαρθρωτικούς ή άλλους, δεν είναι σε θέση να αποκαταστήσουν τη βιωσιμότητά τους, δεν προσφέρει τίποτα στη συγκεκριμένη περιοχή.

II

Παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων μερών

Κανείς τρίτος δεν ζήτησε να παρέμβει στη διαδικασία που κινήθηκε δυνάμει του άρθρου 93 παράγραφος 2. Οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις που ζητήθηκαν κατά την κίνηση της διαδικασίας με επιστολή τους, της 31ης Μαρτίου 1995, (αφού ζήτησαν και επέτυχαν παράταση ενός μηνός της προθεσμίας απάντησης).

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 144 της 10. 6. 1995, σ. 13.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 123 της 18. 5. 1989, σ. 3.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. C 368 της 23. 12. 1994, σ. 12.

Το πρόβλημα των χορηγηθεισών ενισχύσεων στις επιχειρήσεις υπεργολαβίας τέθηκε ειδικότερα στις επιστολές της 17ης Φεβρουαρίου και της 13ης Μαΐου 1995, που υποβλήθηκαν εκ μέρους της Ισπανίας.

Κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, το σχέδιο αναδιάρθρωσης της επιχείρησης τροποποιήθηκε επανειλημμένα, και τον Απρίλιο του 1995 υποβλήθηκε ένα νέο τροποποιημένο σχέδιο. Οι υπάλληλοι της Επιτροπής μπόρεσαν επίσης να επισκεφθούν τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης τον Απρίλιο του 1995 και οργανώθηκαν πολλές συνεδριάσεις μεταξύ των μερών και των υπηρεσιών της Επιτροπής. Οι τελευταίες αυτές έθεσαν πολλές ερωτήσεις σχετικά με το σχέδιο επιστροφής στη βιωσιμότητα, κυρίως σε δύο επιστολές με ημερομηνία 30 Μαΐου και 19 Σεπτεμβρίου 1995. Οι απαντήσεις στις επιστολές αυτές λήφθηκαν στις 31 Ιουλίου και 19 Δεκεμβρίου 1995. Πάντως, υπογραμμίζεται ότι οι τελευταίες πληροφορίες που κοινοποιήθηκαν στις υπηρεσίες της Επιτροπής, οι οποίες τους επέτρεψαν να προσδιορίσουν ποσοτικά το κόστος της αναδιάρθρωσης, καθώς και το επίπεδο της ενίσχυσης, δεν λήφθηκαν παρά μόνο στις 26 Ιουνίου και 10 Ιουλίου 1996.

Στις παρατηρήσεις που υπέβαλαν μετά την κίνηση της διαδικασίας, οι ισπανικές αρχές υποστήριξαν ότι η επιχείρηση δεν είχε ανταγωνιστές στην Κοινότητα και την επιμέρους ειδική αγορά αυτοκινήτων οχημάτων ψυχαγωγίας/εργασίας (ΟΨΕ) χαμηλής στάθμης. Υπολόγιζαν ότι η αγορά ΟΨΕ μπορούσε να διαιρεθεί σε τρία διαφορετικά τμήματα, ήτοι στη χαμηλή στάθμη (ή οικονομική), στη μεσαία στάθμη και στην ανώτατη στάθμη (αυτοκίνητα πολυτελείας). Η ταξινόμηση αυτή βασίζεται στην τιμή πώλησής, η οποία με τη σειρά της συνδέεται με την ισχύ, τον κυλινδρισμό και το μέγεθος του αυτοκινήτου οχήματος και αντικατοπτρίζει την ποικιλία προτιμήσεων, αναγκών και οικονομικών δυνατοτήτων των καταναλωτών. Κατά συνέπεια, εκτιμήθηκε ότι οι χορηγηθείσες ενισχύσεις στην επιχείρηση δεν αποτελούσαν ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Εφόσον οι ενισχύσεις έπρεπε να εξεταστούν δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 92 παράγραφος 1, οι ισπανικές αρχές θεώρησαν ότι θα έπρεπε στην περίπτωση αυτή να κηρυχθούν συμβιβάσιμες προς την κοινή αγορά βάσει των κοινωνικών γενικών κατευθύνσεων για τις κρατικές ενισχύσεις υπέρ της διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων και βάσει της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τη μέθοδο εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ), στις περιφερειακές ενισχύσεις⁽¹⁾. Εξάλλου, προς υποστήριξη της απόψεώς τους, προέβαλαν τις καλές προοπτικές επιστροφής στη βιωσιμότητα της επιχείρησης που διασφαλιζόνταν από το προηγούμενο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Απριλίου 1994, και στη συνέχεια από το νέο σχέδιο που εκπονήθηκε τον Μάρτιο του 1995 ώστε να ληφθεί υπόψη η νέα κατάσταση που δημιουργήθηκε με την κήρυξη παύσεως πληρωμών και την εξαγορά από την IFA των μετοχών της επιχείρησης τις οποίες κατείχε η Suzuki.

Όσον αφορά τις ενισχύσεις που προορίζονταν υπέρ προμηθευτών της Santana, βασικά χορηγήθηκαν για να αποφευχθεί ο καταποντισμός των επιχειρήσεων αυτών, στην πλειοψηφία τους ΜΜΕ που εργάζονταν για την Santana, που θα οδηγούνταν σε πτώχευση μετά την παύση πληρωμών της εν λόγω εταιρείας. Πάντως, απορρέει ότι μέρος των ενισχύσεων αυτών δεν συνδεόταν με την κατάσταση της Santana και έπρεπε απλούστατα να θεωρηθεί ως περιφερειακή

ενίσχυση υπέρ επενδύσεων. Οι ενισχύσεις υπέρ επιχειρήσεων που μπορούσαν να ενταχθούν στο πεδίο εφαρμογής της κοινοτικής πλαισίωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας χορηγήθηκαν χωρίς να πληρωθεί η υποχρέωση κοινοποίησης, που εφαρμόζεται εφόσον το κόστος των ενισχυόμενων επενδύσεων υπερβαίνει το ποσό των 12 εκατομμυρίων Ecu. Κοινοποιήθηκε κατάλογος επιχειρήσεων οι οποίες ήταν αποδέκτριες των εν λόγω ενισχύσεων.

Οι ενισχύσεις υπέρ των επιχειρήσεων αυτών χορηγήθηκαν ως περιφερειακές ενισχύσεις, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από ισχύον πρόγραμμα, το οποίο είχε τύχει προηγούμενης έγκρισης της Επιτροπής (βλέπε νόμο 50/85 της 27ης Δεκεμβρίου 1985 και βασιλικό διάταγμα 1535/87 της 11ης Δεκεμβρίου 1987). Έλαβαν τη μορφή εγγυήσεων για τη χορήγηση δανείων, επιδοτήσεων επιτοκίων επί εγγυημένων δανείων, άμεσων δανείων και συμφωνιών παράτασης που πρόβλεπαν την καταβολή σε δόσεις των επιβαρύνσεων κοινωνικής ασφάλισης. Δεν υπήρχε κανενός είδους σύνδεση μεταξύ της χορήγησης των ενισχύσεων και της ενδεχόμενης συμμετοχής των εν λόγω επιχειρήσεων στην ψηφοφορία κατά τη συνέλευση πιστωτών της Santana, στις 26 Σεπτεμβρίου 1994, όπου αποφασίστηκε η διαγραφή των χρεών της επιχείρησης, πράγμα που επέτρεψε την άρνηση της κατάστασης παύσης πληρωμών.

III

Ανάλυση του σχεδίου αναδιάρθρωσης

Η Santana Motor SA (Santana) είναι μια ισπανική επιχείρηση της οποίας η κύρια μονάδα παραγωγής βρίσκεται στην πόλη Linares, στην επαρχία Jaén (αυτόνομη κοινότητα της Ανδαλουσίας) και παράγει ΟΨΕ της μάρκας Suzuki. Το 1993 (τελευταίο έτος ομαλής παραγωγικής δραστηριότητας πριν από την αναδιάρθρωση), ο κύκλος εργασιών της ανήλθε σε 48,516 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (± 303 εκατομμύρια Ecu). Την 31η Δεκεμβρίου 1993, απασχολούσε 2.838 εργαζόμενους στην κύρια εγκατάστασή της στην Linares. Πέραν της μονάδας αυτής, η επιχείρηση διαθέτει εγκαταστάσεις στην La Carolina (Jaén), όπου βρίσκονται τα κέντρα διανομής και επαγγελματικής κατάρτισης και διαθέτει εγκατάσταση στην Manzanares, στην αυτόνομη κοινότητα Castilla-La Mancha, όπου κατασκευάζονται ανταλλακτικά κινητήρων για το εργοστάσιο της Linares και κινητήρες μοτοσυκλετών. Η κεντρική της διοίκηση είναι εγκατεστημένη στη Μαδρίτη.

Μέχρι την 29η Δεκεμβρίου 1994, η επιχείρηση ανήκε στην ιαπωνική εταιρεία Suzuki Motor Corporation (Suzuki). Κατά την ημερομηνία αυτή, η Suzuki πώλησε τις μετοχές της, που αντιπροσώπευαν το 83,74% του κεφαλαίου της επιχείρησης, στο IFA. Η πώληση της εγκατάστασης της Manzanares στην Suzuki Manufacturing SA, που προγραμματίστηκε για το 1993, καθυστέρησε και θα έπρεπε να συναφθεί πριν από το τέλος του 1996.

Μετά από περίοδο κοινωνικής αναταραχής και χρηματοπιστωτικών προβλημάτων, η επιχείρηση, την 17η Φεβρουαρίου 1994, κήρυξε παύση πληρωμών: την 31η Δεκεμβρίου 1993, το χρέος της ανερχόταν σε 23 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες ενώ η αξία των στοιχείων του ενεργητικού της δεν ανερχόταν παρά σε 3,638 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Πάντως, κατέληξε σε συμφωνία με τους πιστωτές της, που επικυρώθηκε από τα δικαστήρια στις 17 Δεκεμβρίου 1994.

(1) ΕΕ αριθ. C 212 της 12. 8. 1988, σ. 2.

Το σχέδιο επιστροφής στη βιωσιμότητα του Απριλίου 1995 βασίζεται στην κατάσταση της επιχείρησης, όπως παρουσιάζονται μετά την κίνηση της διαδικασίας παύσης πληρωμών και υπολογίζει ως έτος αναφοράς το 1993. Καλύπτει την περίοδο 1995-1997 και προβλέπει ότι η επιχείρηση θα επιτύχει χρηματοπιστωτική ισορροπία από το 1996 και θα αρχίσει να έχει κέρδη από το 1997.

Χρηματοπιστωτική πτυχή της αναδιάρθρωσης

Στις 26 Σεπτεμβρίου 1994, η επιχείρηση και οι πιστωτές της υπέγραψαν συμφωνία με την οποία οι τελευταίοι δέχονται να πατατηθούν των απαιτήσεών τους έναντι της Santana. Οι εν λόγω απαιτήσεις ανέρχονται περίπου σε 13,6 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες, πράγμα που αντιστοιχούσε στο 100% της δανειακής επιβάρυνσης έναντι αλλοδαπών προμηθευτών (Suzuki) και 33% της δανειακής επιβάρυνσης έναντι εθνικών προμηθευτών. Όσον αφορά το υπόλοιπο 67% του χρέους ενώπιον των τελευταίων αυτών προμηθευτών, αποτέλεσε αντικείμενο αναπροσαρμογής του χρονοδιαγράμματος των χρεών που προέβλεπε την επιστροφή τους σε περίοδο τριών ετών και έξι μηνών, ατόκως.

Για να υπάρξουν εγγυήσεις για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, οι ισπανικές αρχές δέχθηκαν συγχρόνως να της χορηγήσουν δύο δάνεια με τη μορφή συμμετοχής στο κεφάλαιο υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους. Το συνολικό ύψος ανέρχεται σε 13,6 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες και διαιρείται σε δύο ίσα μέρη (6,8 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες) και υπό τους ίδιους όρους από το ICO και το IFA. Τα άτοκα αυτά δάνεια έπρεπε να επιστραφούν μέσω καταβολής πάγιου ποσοστού (17,5%) επί των κερδών πριν από την επιβολή φόρων που επρόκειτο να πραγματοποιηθούν από την εταιρεία. Η Suzuki συνέβαλε σε ύψος 5,271 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες για την αντιστάθμιση των ζημιών.

Στις 17 Δεκεμβρίου 1994 άρθηκε η κατάσταση παύσης πληρωμών και στις 29 Δεκεμβρίου, η ιαπωνική ιδιοκτήτρια επιχείρηση (Suzuki Japan) πώλησε τη συμμετοχή της στην επιχείρηση στο IFA για συμβολική τιμή. Την ίδια μέρα, η Suzuki και η Santana υπέγραψαν μια «εμπορική και τεχνολογική συμφωνία» που καθόριζε τους όρους βάσει των οποίων η Santana θα μπορούσε να συνεχίσει την παραγωγή της οχημάτων Suzuki 4x4.

Προσφάτως, η διοικητική αρχή «Junta de Andalucía» δεσμεύθηκε να μετατρέψει σε κεφάλαιο το δάνειο ύψους 6,8 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, το οποίο χορήγησε μέσω του IFA. Η πράξη αυτή θα έπρεπε καταρχάς να επιτρέψει τη μείωση των σωρευθεισών ζημιών από την επιχείρηση μέχρι επιπέδου ίσου με το ισχύον ύψος του κεφαλαίου, ήτοι 2,729 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Τότε, το νέο κεφάλαιο θα ανέλθει σε ποσό ύψους 6,8 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετών.

Κοινωνική πτυχή (απασχόληση) της αναδιάρθρωσης

Πέραν της χρηματοπιστωτικής πτυχής, το σχέδιο προβλέπει σημαντική αναδιάρθρωση της απασχόλησης: συνεπάγεται σημαντική μείωση των απασχολούμενων (1.034 θέσεις εργασίας καταργούνται) και την πλήρη αναδιοργάνωση τους, ενόψει της αύξησης της παραγωγικότητας και της βελτίωσης της ποιότητας. Στόχος είναι η επίτευξη μεγαλύτερης ευκαμψίας στη διαδικασία παραγωγής, ειδικότερα χάρη στη δημιουργία δύο μόνο επαγγελματικών ομάδων στο πλαίσιο των οποίων θα υπάρξει σημαντική λειτουργική κινητικότητα.

Εισάχθηκε επίσης μεγαλύτερη ευκαμψία στα ωράρια σε επίπεδο ημέρας εργασίας (προυπένη της ετήσιας διάρκειας εργασίας) και θεσπίστηκαν νέες μέθοδοι ελέγχου της ποιότητας και του χρόνου εργασίας.

Οι μειώσεις προσωπικού πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο τριών χωριστών προγραμμάτων: ένα σχέδιο προσυμφωνημένης, που αφορούσε 348 μισθωτούς και θεσπίστηκε πριν από την κήρυξη της παύσης πληρωμών· ένα σχέδιο πρόωρης συνταξιοδότησης, που επέτρεψε να αποδεσμευτούν 538 μισθωτοί· τέλος, ένα σχέδιο απολύσεων που συνοδεύτηκε από ειδικά κίνητρα, το οποίο αφορούσε 148 μισθωτούς.

α) Το σχέδιο απολύσεων που συνοδεύτηκε από ειδικά κίνητρα προέβλεπε την καταβολή ενός συνολικού ποσού στους εργαζόμενους οι οποίοι θα εγκατέλειπαν την επιχείρηση κατά το 1994, το ύψος του οποίου υπήρξε αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ της επιχείρησης και των μισθωτών της. Το συνολικό κόστος του εν λόγω σχεδίου ανήλθε σε ποσό ύψους 634 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, στο οποίο συμμετείχε η επιχείρηση κατά 338 εκατομμύρια πεσέτες και η Αυτόνομη Κοινότητα κατά 296 εκατομμύρια πεσέτες.

β) Το σχέδιο πρόωρης συνταξιοδότησης προέβλεπε τη δημιουργία ενός ταμείου συντάξεων σε μια ασφαλιστική εταιρεία που στη συνέχεια θα κατέβαλε σύνταξη στους δικαιούχους στο πλαίσιο του σχεδίου αυτού. Οι παλαιοί μισθωτοί κατέβαλαν στην ασφαλιστική εταιρεία το κεφάλαιο που είχαν λάβει από την επιχείρηση κατά τη στιγμή της αναχώρησής τους, ήτοι τη νόμιμη αποζημίωση που καθορίζεται στο καταστατικό των εργαζομένων, της οποίας το συνολικό ύψος ανερχόταν σε 1,355 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Η διοικητική αρχή Consejería de Trabajo («υπουργείο» εργασίας) της Junta de Andalucía από την πλευρά της χορήγησε ποσό ύψους 4,026 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετών στο ταμείο αυτό ώστε το ποσό του δημοσίου δανείου που εισπράχθηκε από κάθε εργαζόμενο να είναι ορθότερο. Αν και το σχέδιο αυτό αποτέλεσε καρπό μιας συμφωνίας που υπήρξε αποτέλεσμα διαπραγμάτευσης το 1994 μεταξύ της επιχείρησης και των εργαζομένων, τα συνδικαλιστικά σωματεία προσέφυγαν στα δικαστήρια για να απαιτήσουν την αναθεώρησή της προς την κατεύθυνση μιας αύξησης των εισπραχθέντων ποσών. Κέρδισαν την υπόθεση και τα δικαστήρια καταδίκασαν τη Santana στο να καταβάλλει συμπληρωματικό ποσό ύψους 739 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, ποσό που τελικά θα καταβληθεί από την αυτόνομη κοινότητα (που ήδη κατέβαλε 205 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες). Τέλος, η δημόσια παρέμβαση ανέρχεται σε συνολικό ποσό ύψους 4,765 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, για το συνολικό κόστος του σχεδίου που ανέρχεται σε 6,119 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες.

γ) Το σχέδιο προσυμφωνημένης [το λεγόμενο σύστημα «AEJAS», που η επιχείρηση έλαβε την άδεια να εφαρμόσει μέσω τριών υπουργικών διαταγμάτων (βλέπε φάκελοι απασχόληση 38/92, 38/93 και 106/93)], επέτρεψε σε 348 μισθωτούς να επωφεληθούν των πλεονεκτημάτων του συστήματος της συνταξιοδότησης που προβλέπεται από το γενικό καθεστώς με τίτλο «ενισχύσεις αντίστοιχες προς την πρόωρη συνταξιοδότηση» (AEJAS). Δυνάμει της νομοθεσίας αυτής, το κράτος μπορεί να χρηματοδοτήσει μέχρι 40% των συγκεκριμένων δαπανών, ενώ η επιχείρηση καταβάλλει τη διαφορά και μπορεί να διαπραγματευθεί με τους μισθωτούς για ένα συμπλήρωμα στο συνολικό ποσό κατά τρόπο ώστε να βελτιώνεται το δημόσιο δάνειο που χορηγήθηκε στους πρώην

μισθωτούς. Στην αρχική φάση, το κόστος του σχεδίου υπολογίσθηκε σε ποσό ύψους 6,253 δισεκατομμύρια ισπανικών πεσέτων, εκ των οποίων 1,74 δισεκατομμύρια έπρεπε να καταβληθούν από το κράτος και 4,513 από την επιχείρηση. Κατόπιν αιτήσεως της επιχείρησης, η «Junta de Andalucía» δέχθηκε επίσης να καταβάλλει τα συμπληρωματικά ποσά που απετέλεσαν αντικείμενο διαπραγματεύσεως με τους εργαζομένους. Πάντως, λόγω της κήρυξης παύσης πληρωμών, η επιχείρηση δεν ήταν σε θέση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, κατά τρόπο ώστε η εφαρμογή του σχεδίου αναστάληκε και οι πρώην μισθωτοί συνέχισαν να λαμβάνουν μισθό εν αναμονή μιας οριστικής λύσης. Στο πλαίσιο της κατάστασης αυτής, η επιχείρηση όφειλε ήδη να καταβάλλει 918 εκατομμύρια πεσέτες και η αυτόνομη κοινότητα 931 εκατομμύρια πεσέτες.

Η αναμόρφωση του σχεδίου που εν τω μεταξύ τέθηκε υπό εξέταση προβλέπει την μεταφορά του συνόλου των υποχρεώσεων σε μια ασφαλιστική εταιρεία. Το πριμ που ζητήθηκε από την τελευταία τον Μάιο του 1995 θα μπορούσε να καλυφθεί από τα ποσά που η αυτόνομη κοινότητα είχε ήδη δεσμευθεί να καταβάλει στο πλαίσιο των προηγούμενων αποφάσεών της (ήτοι 40 % των πάγιων δαπανών + τα συμπληρώματα), πράγμα που ασφαλώς θα είχε επιτρέψει να γίνει εξοικονόμηση δαπανών. Πάντως, η δαπάνη αυτού του είδους της ασφάλισης αυξήθηκε από τότε και η μέχρι στιγμής πλέον συμφέρουσα προσφορά ανέρχεται σε 4,16 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Κατά συνέπεια, το συνολικό κόστος του εν λόγω σχεδίου μπορεί σήμερα να υπολογιστεί σε ποσό ύψους 6,009 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσέτων.

Η Junta de Andalucía δέχθηκε να συμμετέχει σε ποσό ύψους 4,16 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσέτων στο πλαίσιο της προσφοράς που υποβλήθηκε από την εν λόγω ασφαλιστική εταιρεία ή οποιουδήποτε άλλου σχεδίου θα εγκρινόταν τελικά. Κάτω από τις συνθήκες αυτές, το συνολικό κόστος των δημοσίων παρεμβάσεων ανήλθε σε 5,091 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες.

Βιομηχανική πτυχή της αναδιάρθρωσης

Όσον αφορά τη βιομηχανική του πτυχή, το σχέδιο βασίζεται στην τεχνολογική συμφωνία που υπογράφηκε με την Suzuki, που καθορίζει τους όρους βάσει των οποίων η Santana μπορεί να συνεχίσει να κατασκευάζει μοντέλα Suzuki. Η συμφωνία αυτή εφαρμόζεται μέχρι του Δεκεμβρίου 1999 και περιέχει τέσσερις βασικές ρήτρες:

1. η Santana έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να κατασκευάζει και να συναρμολογεί στην Ισπανία μια ελάχιστη ποσότητα 25 000 μονάδων VLT Suzuki (μοντέλα SJ410, SJ413 και SE416), καθώς και την αποκλειστικότητα πωλήσεως και διανομής αυτών των μοντέλων στην Ισπανία και στην υπόλοιπη Κοινότητα·
2. η Santana θα πρέπει να αυξήσει τον αριθμό των ευρωπαϊκών ανταλλακτικών που χρησιμοποιεί στην παραγωγή της. Ο νέος κινητήρας ντίζελ τον οποίο προμηθεύει η Peugeot αποτελεί σημαντικό στοιχείο της στρατηγικής αυτής·
3. η Santana θα πρέπει να καταβάλει «δικαιώματα» στη Suzuki, με τη μορφή ενός ποσοστού επί του ποσού των πωλήσεων, που θα διαιρείται από την αξία των εισαγόμενων ανταλλακτικών·

4. καμία ουσιαστική αλλαγή δεν μπορεί να επέλθει στην επιχείρηση χωρίς την έγκριση της Suzuki.

Το σχέδιο αναδιάρθρωσης, που αφορά τα έτη 1995-1997, προβλέπει ότι η επιχείρηση θα επιτύχει οικονομική ισορροπία το 1996 και θα επιφέρει κέρδη από το 1997. Υπολογίσθηκε ότι η μέση ετήσια παραγωγή της θα είναι της τάξεως των 30 000 μονάδων. Βάσει προσωρινών λογαριασμών για το 1995, που είναι ήδη διαθέσιμοι διαπιστώνεται ότι τα επιτευχθέντα αποτελέσματα σε γενικές γραμμές συμφωνούν με τις προβλέψεις του σχεδίου: Οι αποκλίσεις, σε συνάρτηση με τις τελευταίες αυτές, οφείλονται κυρίως στις καθυστερήσεις στην πώληση της εγκατάστασης της Manzanares και στον κύκλο εργασιών που ήταν κατώτερος των προβλέψεων. Επειδή η επιχείρηση δεν έλαβε ακόμη το μεγαλύτερο τμήμα των ενισχύσεων που είχε υποσχεθεί το κράτος και προορίζονταν για κοινωνικές παροχές, οι ζημιές επίσης υπήρξαν μεγαλύτερες από τις προβλεπόμενες. Όσον αφορά τον αριθμό των μονάδων που παράχθηκαν, εάν είναι κατώτερος του αναμενόμενου επιπέδου, αυτό προφανώς οφείλεται στο μέγεθος των σωρευμένων αποθεμάτων κατά τη διάρκεια του 1994, όταν η επιχείρηση είχε κηρύξει παύση πληρωμών. Πάντως, διαπιστώνεται ότι τα οικονομικά αποτελέσματα και ο κύκλος εργασιών του πρώτου τριμήνου του 1996, σε μεγάλο βαθμό, συμφωνούν με τις προβλέψεις του σχεδίου.

Οι βασικές προϋποθέσεις της επιτυχίας του σχεδίου είναι οι ακόλουθες: δελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας (αναμένεται το επίπεδο της το 1997 ουσιαστικά να διπλασιαστεί σε συνάρτηση με εκείνο του 1993), που θα επιτευχθεί με μεγαλύτερη ευκαμψία του εργατικού δυναμικού και της ημέρας εργασίας και μείωση των απουσιών· αυξημένη χρήση ανταλλακτικών ευρωπαϊκής προέλευσης, που θα συνεπάγεται σημαντική μείωση του κόστους των ανταλλακτικών· αύξηση της ποιότητας του τελικού προϊόντος, που θα επιτευχθεί μέσω ενός αυστηρού προγράμματος ελέγχου της ποιότητας σε όλες τις φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας. Όλες αυτές οι παράμετροι είχαν την προβλεπόμενη από το σχέδιο επιτυχία. Οι μικρές αποκλίσεις που σημειώθηκαν το 1995 ερμηνεύονται από έναν όγκο παραγωγής κατώτερο των προβλέψεων.

Η τεχνολογική συμφωνία επιτρέπει στη Santana να στοχεύει νέες τεχνολογικές αγορές στο εξωτερικό της Κοινότητας, πράγμα που θα μπορούσε να της προσφέρει νέες δυνατότητες πωλήσεων που δεν προβλέπονται από το σχέδιο. Αυτή τη στιγμή, η επιχείρηση καταβάλει επίσης προσπάθειες να συνάψει συμφωνίες που αφορούν πράξεις συναρμολόγησης με άλλους κατασκευαστές οχημάτων 4x4.

Συνολικό κόστος της αναδιάρθρωσης

Κατά την περίοδο 1994-1997, το συνολικό κόστος της αναδιάρθρωσης ανέρχεται σε 60, 567 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Ο αριθμός αυτός περιλαμβάνει τα καταβληθέντα ποσά για τη μείωση της χρέωσης της επιχείρησης (20,089 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες), το κόστος των κοινωνικών δαπανών (12,762 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες), και τις επενδύσεις που προορίζονται για την αύξηση του ποσοστού των ανταλλακτικών ευρωπαϊκής προέλευσης (4,193 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες). Πάντως, δεν γνωρίζουμε ακόμη με ακρίβεια ποιο θα είναι το τελικό κόστος της κοινωνικής πτυχής του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Πράγματι, οι τελευταίες λεπτομέρειες σχετικά με την αντιμετώπιση 348 πρώην μισθωτών που απολύθηκαν πριν από την κήρυξη της παύσης πληρωμών (εγγραφή ασφάλειας υπέρ τους) δεν έχουν ακόμη καθοριστεί.

IV

Κατάσταση της αγοράς

Ο επιμέρους τομέας των ΟΥΕ, που αποτελεί την αγορά στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης, αντιπροσωπεύει περίπου το 2,5 % της αγοράς ιδιωτικών αυτοκινήτων οχημάτων στον ΕΟΧ. Το 1993, τελευταίο έτος πριν από την αναδιάρθρωση, οι πωλήσεις των μοντέλων Suzuki αντιπροσώπευσαν περίπου 16 % των συνολικών πωλήσεων στην εν λόγω αγορά, πράγμα που τοποθέτησε τη Suzuki επικεφαλής των επιχειρήσεων που είναι παρούσες στο τμήμα αυτό.

Από το 1993, το σύνολο της αυτοκινητοβιομηχανίας του ΕΟΧ άρχισε να πάσχει από διαρθρωτική πλεονασματική ικανότητα, που αποτέλεσε κατάσταση επίσης ευαίσθητη στο επίπεδο του επιμέρους τομέα των ΟΥΕ, στον οποίο η παραγωγική ικανότητα αυξήθηκε αισθητά κατά τα τέλη της δεκαετίας του '80 βάσει αισιόδοξων προβλέψεων για αύξηση της ζήτησης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ποσοστό χρήσης της παραγωγικής ικανότητας στον ΕΟΧ ήταν της τάξης του 60 % το 1993.

Το επιμέρους τμήμα της αγοράς ΟΥΕ θα έπρεπε να αναπτυχθεί στην Ευρώπη και η αύξηση των πωλήσεων θα έπρεπε να ανέλθει σε 23 % μεταξύ του 1993 και του έτους 2000⁽¹⁾. Δεν προβλέπεται δυσκολία ή μείωση των πωλήσεων πριν από τα έτη 1999 ή 2000. Για τα έτη στα οποία εκτείνεται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης, ήτοι την περίοδο 1995-1997, υπολογίσθηκε ότι οι πωλήσεις θα αυξάνονταν περίπου κατά 18 %. Προβλέπεται ότι το ποσοστό χρήσης της παραγωγικής ικανότητας θα βελτιωθεί αισθητά κατά τη διάρκεια των ετών αυτών, παραμένοντας όμως σαφώς κάτω του 80 %. Στην περίοδο αυτή, το επίπεδο της παραγωγικής ικανότητας θα επηρεασθεί αισθητά από τους νέους κατασκευαστές οι οποίοι έχουν εισέλθει πρόσφατα στο τμήμα αυτό της αγοράς (AMC/Chrysler).

Η Επιτροπή δεν συμερίζεται την άποψη της ισπανικής κυβέρνησης σύμφωνα με την οποία τα αυτοκίνητα οχήματα της Santana ανήκουν σε έναν ειδικό επιμέρους τομέα, που περιορίζεται αποκλειστικά στα ΟΥΕ με κινητήρες χαμηλής ισχύος. Αντίθετα, έχει πεισθεί (βλέπε την απόφασή της για την κίνηση της διαδικασίας) ότι τα ΟΥΕ αποτελούν έναν και μόνο επιμέρους τομέα της αγοράς, στον οποίο η δυνατότητα υποκατάστασης της προσφοράς και της ζήτησης είναι εξαιρετικά μεγάλη ώστε να δικαιολογεί μια πιο προωθημένη κατάτμηση. Εξάλλου, αυτή φαίνεται να είναι η ανάλυση της ίδιας της επιχείρησης στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιάρθρωσής της. Εξάλλου, υπογραμμίζουμε ότι η Santana τείνει σήμερα να κατευθύνει την παραγωγή της προς τα αυτοκίνητα οχήματα με ισχυρότερους κινητήρες (βενζινοκινητήρας με 16 βαλβίδες και νέος κινητήρας ντίζελ) που ασκούν άμεσο ανταγωνισμό στα οχήματα άλλων κατασκευαστών ΟΥΕ στον ΕΟΧ.

V

Κρατικές ενισχύσεις**1) Οικονομική αναδιάρθρωση: τα δύο συμμετοχικά δάνεια**

Για να καθορισθεί εάν η εισφορά δημοσίων κεφαλαίων στο ενεργητικό μιας επιχείρησης αποτελεί ή όχι κρατική ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 1, η Επιτροπή

εφαρμόζει τη λεγόμενη αρχή «του ιδιώτη επενδυτή», ήτοι συγκρίνει τη συμπεριφορά του κράτους με εκείνη που θα είχε ένας ιδιώτης επενδυτής που θα ασκούσε δραστηριότητες υπό συνήθεις συνθήκες οικονομίας της αγοράς⁽²⁾. Πιο συγκεκριμένα, θεωρεί ότι μια τέτοια παρέμβαση αντιστοιχεί προς κρατική ενίσχυση:

- i) όταν η δημόσια συμμετοχή έχει ως αντικείμενο την επαναλειτουργία ή την εν όλω ή εν μέρει συνέχιση της δραστηριότητας μη βιώσιμης προβληματικής επιχείρησης μέσω της σύστασης ενός νέου νομικού προσώπου,
- ii) όταν το ύψος της συμμετοχής υπερβαίνει την πραγματική αξία της επιχείρησης.

Όπως υπογραμμίστηκε ήδη, το δάνειο του IFA πρέπει να μετατραπεί σε κεφάλαιο. Αυτή η εισφορά κεφαλαίου (σε μια πρώτη φάση με τη μορφή συμμετοχικού δανείου) πρέπει να θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση, διότι το κράτος απέκτησε την ιδιοκτησία της επιχείρησης από ιδιώτη επενδυτή, σε συμβολική τιμή, στο πλαίσιο μιας πράξης διάσωσης για την αποτροπή της πτώχευσης της επιχείρησης. Έστω και αν συστάθηκε ένα νέο νομικό πρόσωπο, η πράξη αυτή αντιστοιχεί στα κριτήρια του σημείου i). Πράγματι, αυτή η εισφορά κεφαλαίου ήταν απαραίτητη για να δοθούν στην επιχείρηση οι πόροι που θα της επέτρεπαν να συνεχίσει τις δραστηριότητές της και χωρίς αυτή την εισφορά θα έπρεπε να κλείσει τις εγκαταστάσεις της μετά την κήρυξή της σε πτώχευση.

Όσον αφορά το δάνειο του ICO, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

- όπως ακριβώς το δάνειο του IFA, το δάνειο αυτό προσφέρει στην επιχείρηση τους πόρους («σχεδόν-κεφάλαιο») οι οποίοι θεωρούνται επαρκείς ώστε να καλύψει τις ζημίες της μέσω μείωσης του κεφαλαίου, έστω και αν οι ζημίες είναι διπλάσιες από τους πόρους,
- το δάνειο είναι άτοκο και η ενδεχόμενη επιστροφή του δεν θα γίνει παρά με τη μορφή πάγιου ποσοστού επί των κερδών,
- οι όροι με τους οποίους συνδέεται το δάνειο είναι τέτοιοι ώστε είναι σχεδόν αδύνατο να καθορισθεί εντός ποιάς προθεσμίας θα επιστραφεί.

Βάσει των ανωτέρω, απορρέει ότι το συνολικό ποσό του δανείου του ICO πρέπει να εξεταστεί όπως και το δάνειο του IFA και κατά συνέπεια να θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση.

Ως εκ τούτου, η συνολική κρατική ενίσχυση ανέρχεται σε ποσό ύψους 13,6 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσέτων.

2) Ενισχύσεις κοινωνικών παροχών υπέρ εργαζομένων που έχουν απολυθεί

Συνολικό κόστος των κοινωνικών μέτρων:	12 762 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες
Συνολικό κόστος των δημοσίων παρεμβάσεων:	10 152 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες
Κρατικές ενισχύσεις:	8 412 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες

Αριθμός των μισθωτών τους οποίους αφορούν οι ενισχύσεις:

1 034

⁽¹⁾ Υπολογισμός της DRI/McGraw-Hill, Οκτώβριος 1995.

⁽²⁾ «Συμμετοχή των δημοσίων αρχών σε κεφάλαια των επιχειρήσεων», δελτίο ΕΟΚ 9-1984.

Σχέδιο αρχικών κινήτρων. Η αυτόνομη κοινότητα χορήγησε 296 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Προφανώς δεν τις χορήγησε στο πλαίσιο ενός γενικού προγράμματος, εφόσον ανέλαβε τις δαπάνες το θάρος των οποίων υπό ομαλές συνθήκες οφείλει να φέρει οποιαδήποτε επιχείρηση μειώνει το εργατικό της δυναμικό. Το σύνολο της δημόσιας αυτής συνεισφοράς πρέπει λοιπόν να θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 92 παράγραφος 1.

Σχέδιο πρόωρης συνταξιοδότησης. Η αυτόνομη κοινότητα πρέπει να καταβάλει 4.795 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Το ποσό αυτό πρέπει να θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση, εφόσον το σχέδιο δεν αντιστοιχεί σε γενικό νομοθετικό μέτρο (όπως ο νόμος που αφορά στο πρόγραμμα AEJA — ενισχύσεις που αντιστοιχούν σε πρόωρη συνταξιοδότηση — της 9ης Απριλίου 1986) και που εκπονήθηκε με ένα ειδικό στόχο, ενώ η δημόσια συνεισφορά διακρίθηκε κατά τρόπο που προκαλούσε διακρίσεις.

Προσυνταξιοδότηση — σύστημα AEJAS. Όσον αφορά αυτή την πτυχή, η συνεισφορά της αυτόνομης κοινότητας ανέρχεται σε 5,091 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Όμως ο γενικός νόμος (AEJAS) δεν προβλέπει παρά μια περιορισμένη δημόσια συνεισφορά στο 40% του συνήθους κόστους, πράγμα που στη συγκεκριμένη περίπτωση αντιστοιχεί σε ποσό ύψους 1,74 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετών. Κατά συνέπεια, μπορεί να θεωρηθεί ότι μόνο το τελευταίο αυτό ποσό δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 1. Αντίθετα, η καταβολή του συμπληρωματικού ποσού, που πραγματοποιήθηκε βάσει νόμου ο οποίος επέτρεπε στις δημόσιες αρχές (στη συγκεκριμένη περίπτωση την Junta) να χορηγήσει επιδοτήσεις με επιλεκτικό τρόπο, δεν μπορεί να εξομοιωθεί με γενικό μέτρο και πρέπει να θεωρηθεί ως ενίσχυση. Ως εκ τούτου, η δημόσια αυτή συνεισφορά, ύψους 3,351 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετών αποτελεί κρατική ενίσχυση.

Το μεγαλύτερο τμήμα των ενισχύσεων που στοχεύουν σε κοινωνικές παροχές, εφόσον ο οικονομικός τους προγραμματισμός γίνεται εκτός του πλαισίου προγραμμάτων γενικών μέτρων, πρέπει να θεωρούνται ως κρατικές ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 1. Τα ακριβή ποσά των συντάξεων που επρόκειτο να καταβληθούν υπήρξαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ των μισθωτών και της επιχείρησης και μετά τη σύναψη συμφωνίας αυτή η τελευταία δέχτηκε μια οικονομική δημόσια συνεισφορά.

3) Ενίσχυση υπέρ των προμηθευτών

Όσον αφορά τις επιχειρήσεις υπεργολαβίας της Santana, δεν υπήρχε καμία σχέση μεταξύ της ενίσχυσης που τους καταβλήθηκε και της ενδεχόμενης συμμετοχής τους στην ψηφοφορία που πραγματοποιήθηκε κατά την συνέλευση των πιστωτών της Santana, στις 26 Σεπτεμβρίου 1994, στην οποία αυτοί οι τελευταίοι αποφάσισαν την άφεση χρέους έναντι της επιχείρησης, κατά τρόπο ώστε να επιτρέπεται η άρση της πάσης πληρωμών. Επειδή η ενίσχυση χορηγήθηκε σύμφωνα με εγκεκριμένα προγράμματα, η Επιτροπή δεν προτίθεται να εξετάσει περαιτέρω την υπόθεση αυτή.

Συμπερασματικά, το συνολικό ποσό της δημόσιας παρέμβασης στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης της Santana μπορεί να αναλυθεί ως εξής:

Συνολικό κόστος της αναδιάρθρωσης: 60 567 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες

Δημόσια συνεισφορά:	23 752 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες
Κρατική ενίσχυση:	22 012 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες
Ένταση της ενίσχυσης:	36,3 %

Η δημόσια συνεισφορά ύψους 22.012 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετών που χορηγήθηκε στη Santana εκ μέρους των εθνικών αρχών της αυτόνομης κοινότητας αποτελεί κρατική ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ.

VI

Συμβιβάσιμο της ενίσχυσης

Το άρθρο 92 παράγραφος 1 θεσπίζει τη γενική αρχή σύμφωνα με την οποία, πλην των περιπτώσεων που προβλέπονται ειδικά, οι ενισχύσεις που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό με την ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβιβάστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Πάντως, οι παράγραφοι 2 και 3 του ίδιου άρθρου διευκρινίζουν βάσει ποιών όρων οι εν λόγω ενισχύσεις συμβιβάζονται ή δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

Το άρθρο 92 παράγραφος 2 καθορίζει ορισμένα είδη ενισχύσεων που είναι συμβιβάσιμα προς την κοινή αγορά. Δεδομένης της φύσης της, του τόπου παροχής και του στόχου της, η εν λόγω ενίσχυση δεν φαίνεται να αντιστοιχεί σε καμία από τις περιπτώσεις αυτές.

Το άρθρο 92 παράγραφος 3 απαριθμεί, από την πλευρά του, τις ενισχύσεις που μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Το συμβιβάσιμο τους πρέπει να καθοριστεί σε ένα πλαίσιο που περιβάλλει το σύνολο της Κοινότητας και όχι μόνο ένα κράτος μέλος. Εάν επιθυμούμε τη διαφύλαξη της καλής λειτουργίας της κοινής αγοράς και να τηρήσουμε τις διατάξεις του άρθρου 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης, οι παρεκκλίσεις από τις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 92 παράγραφος 1, οι οποίες προβλέπονται στην παράγραφο 3 θα πρέπει να ερμηνευθούν στενά κάθε φορά που θα πρέπει να εκτιμηθεί ένα καθεστώς ενισχύσεων ή μία μεμονωμένη ενίσχυση.

Ειδικότερα, η Επιτροπή εξέδωσε ένα κοινοτικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας στο οποίο θεσπίζει τα κριτήρια αξιολόγησης του συμβατού των ενισχύσεων του εν λόγω τομέα, κατά τρόπο ώστε να περιορίζει το περιθώριο διακριτικής εκτίμησης των διατάξεων του άρθρου 92 παράγραφος 3.

Η πλαισίωση αυτή προβλέπει ότι οι ενισχύσεις υπέρ της διάσωσης και της αναδιάρθρωσης καταρχήν δεν θα έπρεπε να εγκρίνονται παρά μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Οι ενισχύσεις αυτές θα πρέπει να συνοδεύονται από ένα ικανοποιητικό σχέδιο αναδιάρθρωσης και δεν μπορούν να χορηγηθούν παρά αν έχει θεσπισθεί ότι η διατήρηση της δραστηριότητας ενός κατασκευαστή και η αποκατάσταση της βιωσιμότητάς του αποτελούν τον καλύτερο τρόπο για να εξυπηρετηθεί το συμφέρον της Κοινότητας. Θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η ενίσχυση δεν επιτρέπει στον αποδέκτη της να αυξήσει το μερίδιό του στην αγορά σε θάρος των ανταγωνιστών του οι οποίοι δεν επωφελούνται καμιάς ενίσχυσης. Εάν ορισμένες επιχειρήσεις εξακολουθούν να έχουν πλεονασματική ικανότητα, π.χ. στον τομέα των αυτοκινήτων οχημάτων επαγγελματικής χρήσης, η Επιτροπή θα μπορεί να απαιτήσει μειώσεις της παραγωγικής ικανότητας ώστε να συμβάλλει στη γενική ανάκαμψη του τομέα.

Από την πλευρά τους, οι κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις υπέρ της διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων⁽¹⁾ θεσπίζουν τη γενική αρχή σύμφωνα με την οποία, ανεξαρτήτως της μορφής τους μπορούν να εγκριθούν μόνο οι ενισχύσεις που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται προς το κοινοτικό συμφέρον και οι οποίες θα συνοδεύονται από σχέδιο αναδιάρθρωσης ή επιστροφής στη βιωσιμότητα, το οποίο θα υποβληθεί λεπτομερώς στην Επιτροπή. Οι όροι που θα πρέπει να πληρούνται ώστε η Επιτροπή να επιτρέψει ενισχύσεις αναδιάρθρωσης είναι λοιπόν οι ακόλουθοι:

- α) η ενίσχυση πρέπει να εξασφαλίσει την επιστροφή στη βιωσιμότητα. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει, εντός εύλογης προθεσμίας, να εξυγιάνει την επιχείρηση και να αποκαταστήσει τη βιωσιμότητά της μακροπρόθεσμα, βάσει ρεαλιστικών υποθέσεων όσον αφορά τους μελλοντικούς όρους εκμετάλλευσης. Κατά συνέπεια, οι ενισχύσεις υπέρ της αναδιάρθρωσης θα πρέπει κανονικά να κριθούν απαραίτητες μία μόνο φορά·
- β) πρέπει να αποφευχθεί το να προκαλέσει η ενίσχυση αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Εάν υπάρχει διαρθρωτική πλεονασματική ικανότητα, το υποβληθέν σχέδιο πρέπει να συμβάλει στην αναδιάρθρωση του εν λόγω τομέα μέσω μείωσης της παραγωγικής ικανότητας ή οριστικού κλεισίματος των εγκαταστάσεων·
- γ) η ενίσχυση πρέπει να αντιστοιχεί στο κόστος καθώς και τα πλεονεκτήματα της αναδιάρθρωσης. Το ύψος και η ένταση της ενίσχυσης πρέπει να περιορίζονται αυστηρά στο ελάχιστο απαραίτητο όριο για να επιτραπεί η αναδιάρθρωση. Εάν η ενίσχυση χρησιμοποιείται για την απόσβεση χρέους το οποίο απορρέει από προηγούμενες ζημιές, οποιαδήποτε φορολογική απαλλαγή που συνδέεται με τις ζημιές πρέπει να καταργηθεί·
- δ) πλήρης εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης και τήρηση των επιβεβλημένων όρων. Η επιχείρηση πρέπει να εφαρμόσει πλήρως το σχέδιο αναδιάρθρωσης που υποβλήθηκε και έγινε δεκτό από την Επιτροπή και να εκτελέσει οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση προβλέπεται στην απόφαση της Επιτροπής·
- ε) έλεγχος και ετήσια έκθεση. Η εφαρμογή και η καλή διεξαγωγή του σχεδίου αναδιάρθρωσης θα ελέγχονται βάσει λεπτομερών ετήσιων εκθέσεων που θα πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή.

Αφού εξετάσε το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Santana και την εφαρμογή του μέχρι του Μαρτίου 1996, η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι τα προαναφερθέντα γενικά και τομεακά κριτήρια έχουν τηρηθεί, ιδίως όσον αφορά:

α) *Την επιστροφή στη βιωσιμότητα*

Το σχέδιο προβλέπει την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της επιχείρησης, που θα οδηγούσε σε οικονομική ισορροπία το 1996 και την αποκόμιση κερδών από το 1997. Τα αποτελέσματα του πρώτου τριμήνου του 1996 συμφωνούσαν με τις προβλέψεις του σχεδίου. Εάν τα αποτελέσματα του 1995 δεν ήταν ακριβώς τα αναμενόμενα, αυτό οφείλεται στις πωλήσεις που ήταν ελάχιστα κατώτερες από τις προβλέψεις (λόγω των σημαντικών αποθεμάτων που σωρεύτηκαν κατά

το 1994) και σε μια οικονομική ανάκαμψη λιγότερο ταχεία απ' ό,τι αναμενόταν. Επίσης, οι κοινωνικές δαπάνες ήταν υψηλότερες απ' ό,τι προβλεπόταν λόγω της καθυστέρησης στην πώληση της εγκατάστασης της Manzanares στην Suzuki (λόγω της έλλειψης βεβαιότητας για τη χορήγηση επενδυτικών ενισχύσεων και την ασυμφωνία σχετικά με την εκτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού). Οι σημειωθείσες ζημιές από την επιχείρηση επίσης ήταν μεγαλύτερες, εφόσον η επιχείρηση δεν είχε ακόμη λάβει το μεγαλύτερο μέρος των κοινωνικών ενισχύσεων τις οποίες είχε υποσχεθεί η Junta de Andalucía.

Οι εμπειρογνώμονες της Επιτροπής είναι πεπεισμένοι ότι η επιχείρηση θα είναι σε θέση να επιτύχει τους διάφορους στόχους, οικονομικούς ή άλλους, που προβλέπονται από το σχέδιο, ειδικότερα χάρη στη μεγαλύτερη χρήση ανταλλακτικών ευρωπαϊκής προέλευσης και στην καλή υποδοχή που αναμένεται να επιφυλάξει η αγορά στο νέο ντιζελ Vitara.

Κατά συνέπεια, πρέπει να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι οι υποθέσεις βάσει του σχεδίου είναι αξιόπιστες και ότι το σχέδιο αυτό μπορεί να θεωρηθεί ρεαλιστικό όσον αφορά την επιστροφή στη βιωσιμότητα της επιχείρησης.

β) *Την πρόληψη αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού*

Οι ισπανικές αρχές πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι η Santana θα προχωρούσε στο κλείσιμο των συνεργείων βαφής τα οποία αυτή τη στιγμή δεν χρησιμοποιούνται, αλλά που αντιπροσωπεύουν δυνητική ικανότητα της τάξεως των 21 000 αυτοκινήτων οχημάτων το έτος και τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στο μέλλον χωρίς νέες σημαντικές επενδύσεις. Η διατηρηθείσα παραγωγική ικανότητα είναι της τάξεως των 50 000 αυτοκινήτων οχημάτων το έτος, ενώ η συνολική μείωση της ικανότητας ανέρχεται σε ποσοστό 30 %. Με τον τρόπο αυτό, η επιχείρηση συνεισφέρει σημαντικά στην ευρωπαϊκή αυτοκινητοβιομηχανία εν γένει και στον επιμέρους τομέα των ΟΥΕ ειδικότερα.

Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι η Santana δάσισε το σχέδιο αναδιάρθρωσής της στην υπόθεση μιας μέσης παραγωγής της τάξεως των 30 000 μονάδων, πράγμα που συνεπάγεται προοδευτική μείωση του μεριδίου της στην αγορά των ΟΥΕ. Κατόπιν αυτού μπορεί να αναμένεται ότι οι ζημιόγones επιπτώσεις του σχεδίου αναδιάρθρωσης στους ανταγωνιστές της Santana στον ΕΟΧ θα είναι περιορισμένες.

Αφού ενσωματώσει στο κεφάλαιό της το δάνειο του IFA και αντισταθμίσει μέρος των ζημιών της, η επιχείρηση δεσμεύεται να μην επιδιώξει νέες φορολογικές απαλλαγές βάσει των ζημιών αυτών. Η ίδια δέσμευση ισχύει και για τις επιδοτήσεις που εισπράχθηκαν για λόγους κοινωνικών παροχών, που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για μείωση των ζημιών, ειδικότερα το 1996.

γ) *Την αναλογικότητα της ενίσχυσης υπέρ της αναδιάρθρωσης*

Στην εκτίμησή της για το συμβιβασμό των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Santana, η Επιτροπή λαμβάνει επίσης υπόψη το γεγονός ότι η επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε περιοχή όπου, σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), οι ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα μπορούν να έχουν καθαρή ένταση ύψους 60 %. Πράγματι, το ποσοστό της ανεργίας στην επαρχία Jaén ανέρχεται σε 35,12 % (33,96 % για την αυτόνομη κοινότητα της Ανδαλουσίας και 22,77 %

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 368 της 23. 12. 1994, σ. 12.

για το σύνολο της Ισπανίας). Επίσης, το καθαρό εισόδημα ανά κάτοικο στην επαρχία ισούται με 95 % εκείνου της αυτόνομης κοινότητας και 66 % εκείνου της Ισπανίας. Μπορεί λοιπόν να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η περιοχή στην οποία είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση είναι μια από τις φτωχότερες της Κοινότητας και ότι έχει πληγεί από σοβαρή υποαπασχόληση. Η εξαφάνιση της σημαντικότερης επιχείρησής της θα είχε σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην τοπική οικονομία, κατά μείζονα λόγο, εφόσον θα εθίζοντο εμμέσως και οι υπεργολάβοι της περιοχής.

Λαμβανομένης υπόψη της κοινωνικής κατάστασης της περιοχής και του γεγονότος ότι το μεγαλύτερο μέρος των προβλεπόμενων δαπανών από το σχέδιο (και της ενίσχυσης που τις χρηματοδοτεί) αντιστοιχούν στην κοινωνική πτυχή της αναδιάρθρωσης και τέλος, του κινδύνου, για μια επιχείρηση τόσο μικρού μεγέθους, ότι οποιαδήποτε συμπληρωματική μείωση της παραγωγικής της ικανότητας θα έθετε σε κίνδυνο τη βιωσιμότητά της, μπορεί να θεωρηθεί ότι η ένταση της εν λόγω ενίσχυσης, της τάξεως του 36,3 % είναι κατάλληλη έστω και αν είναι ελαφρά ανώτερη της προβλεπόμενης μείωσης της παραγωγικής ικανότητας (30 %). Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε ότι, στις υποθέσεις Volkswagen-Saxe και Mercedes-Ludwigsfelde, που αφορούσαν επίσης επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε περιοχές που εμπίπουν στις διατάξεις του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), αυτή η υπέρβαση της αυστηρής αναλογικότητας είχε επίσης γίνει δεκτή.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, το ύψος της ενίσχυσης (22 012 δισεκατομμύρια ισπανικές πεσέτες) και η έντασή της (36,3 % του συνολικού κόστους της αναδιάρθρωσης) είναι απολύτως απαραίτητες για την πράξη αναδιάρθρωσης.

Η Επιτροπή επαλήθευσε επίσης ότι τα μέτρα που λήφθηκαν στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης και προορίζονταν να χρηματοδοτηθούν από την ενίσχυση είναι πράγματι απαραίτητα για την επίτευξη των συνολικών στόχων που ακολουθούνται σε μία πράξη αναδιάρθρωσης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ποσό των προταθέντων χρηματοδοτήσεων για την αναδιάρθρωση είναι απαραίτητο. Η οικονομική αυτή ενίσχυση αιτιολογήθηκε με ορθολογικό τρόπο και μπορεί να θεωρηθεί ως ρεαλιστική προσπάθεια για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της Santana στον ανταγωνιστικό τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας στον οποίο ανήκει.

VII

Συμπεράσματα και όροι

Κατόπιν εξέτασής, η Επιτροπή είναι σε θέση να εξάγει το συμπέρασμα ότι η χορηγηθείσα ενίσχυση στη Santana εκ μέρους των ισπανικών αρχών πληροί τα κριτήρια που ορίζονται στις κοινοτικές γενικές κατευθύνσεις για τις κρατικές ενισχύσεις υπέρ της διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων και στο κοινοτικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας.

Σύμφωνα με τις γενικές κατευθύνσεις για τις ενισχύσεις υπέρ της διάσωσης και αναδιάρθρωσης και τη συνθήκη πρακτική της στις υποθέσεις ενισχύσεων υπέρ της αναδιάρθρωσης στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, η Επιτροπή

καταβάλλει προσπάθειες να ελέγξει ότι τα στοιχεία στα οποία βάσισε τα συμπεράσματά της δεν θα αμφισβητηθούν προτού ολοκληρωθεί το σχέδιο αναδιάρθρωσης. Για να πραγματοποιηθεί αυτό, πρέπει να συνδυάσει την θετική τελική της απόφαση με διάφορους όρους και υποχρεώσεις που στοχεύουν στην πρόληψη επιζήμιων επιπτώσεων της ενίσχυσης στον εν λόγω τομέα. Στην πραγματικότητα, όσο περισσότερο πραγματοποιείται η μελλοντική αναδιάρθρωση στο πλαίσιο μιας αυστηρής τήρησης των όρων και προθεσμιών που προβλέπονται από το σχέδιο, τόσο λιγότεροι κίνδυνοι υπάρχουν να επηρεάσει η εν λόγω ενίσχυση τις εμπορικές συναλλαγές. Έτσι, οι ισπανικές αρχές θα πρέπει ειδικότερα να ελέγξουν ώστε η επιχείρηση να προβεί σε οριστικό κλείσιμο των συνεργειών διαφής που δεν χρησιμοποιούνται πριν από τον Σεπτέμβριο του 1997. Εξάλλου, το σχέδιο αναδιάρθρωσης θα πρέπει να εκτελεσθεί πλήρως και η εφαρμογή του θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου. Τέλος, καμία άλλη ενίσχυση δεν θα μπορεί να χορηγηθεί στη Santana για την εκτέλεση του σχεδίου αυτού. Επίσης, υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με τις κοινοτικές γενικές κατευθύνσεις για τις κρατικές ενισχύσεις υπέρ της διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων, οι ενισχύσεις υπέρ της αναδιάρθρωσης σε γενικές γραμμές δεν μπορούν να χορηγηθούν παρά μία μόνο φορά,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι ενισχύσεις υπέρ του σχεδίου αναδιάρθρωσης της Santana SA που απαριθμούνται κατωτέρω είναι συμβιβάσιμες προς τις διατάξεις του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΕΟΧ:

- α) ένα δάνειο του «Instituto Oficial de Crédito español» (Επίσημο πιστωτικό ίδρυμα — ICO), ύψους 6,8 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, που καταβλήθηκε παρανόμως·
- β) ένα δάνειο του «Instituto de Fomento de Andalucía» (ίδρυμα ανάπτυξης της Ανδαλουσίας — IFA), κρατικός οργανισμός που εξαρτάται από την «Junta de Andalucía», ύψους 6,8 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, εκ των οποίων 6,716 δισεκατομμύρια έχουν καταβληθεί παρανόμως· το δάνειο αυτό πρέπει να μετατραπεί σε κεφάλαιο·
- γ) μια ενίσχυση κοινωνικών παροχών προς τους μισθωτούς που χάνουν τις θέσεις εργασίας τους, συνολικού ύψους 8,412 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (εκ των οποίων 4,527 δισεκατομμύρια έχουν ήδη καταβληθεί παρανόμως), που περιλαμβάνει τις ακόλουθες πτυχές:
  - ένα σχέδιο προσυνταξιοδότησης, που αφορά 348 μισθωτούς, για ποσό ύψους 3,351 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετών,
  - ένα σχέδιο πρόωρης συνταξιοδότησης, που αφορά 358 εργαζομένους, για ποσό ύψους 4,765 δισεκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (εκ των οποίων 4,231 δισεκατομμύρια έχουν ήδη καταβληθεί παρανόμως),
  - ένα σχέδιο αρχικών κινήτρων, που αφορά 148 εργαζομένους, για ποσό ύψους 296 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών που καταβλήθηκαν παρανόμως).

Με την επιφύλαξη ότι θα τηρηθούν οι ακόλουθοι όροι:

1. Τα συνεργεία θαφής που δεν χρησιμοποιούνται θα κλείσουν τις εγκαταστάσεις τους πριν από τον Σεπτέμβριο του 1997, σύμφωνα με τη δέσμευση που αναλήφθηκε έναντι της Επιτροπής. Καμμία αύξηση της παραγωγικής ικανότητας, που περιορίζεται σε 50 000 αυτοκίνητα οχήματα το έτος, δεν θα μπορεί να επέλθει πριν από την 1η Ιανουαρίου 1998.
2. οι αποσβεσθείσες ζημιές μέσω της ενίσχυσης (ενίσχυση κοινωνικών παροχών ή αύξηση του κεφαλαίου) δεν θα μπορούν να οδηγήσουν σε ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση.
3. στο εξής απαγορεύεται οποιαδήποτε νέα ενίσχυση υπέρ της αναδιάρθρωσης, είτε με τη μορφή εισφορών κεφαλαίων είτε ενισχύσεων που συνιστούν διακρίσεις.
4. η ισπανική κυβέρνηση θα υποβάλλει στην Επιτροπή ετήσια έκθεση για την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης που θα αφορά, ειδικότερα, την εξέλιξη των δαπανών, την είσπραξη των ενισχύσεων εκ μέρους της επιχείρησης και την τήρηση των προαναφερθέντων όρων.

Η έκθεση αυτή, που θα συνοδεύεται από ετήσια έκθεση λογιστικού απολογισμού της Santana, θα πρέπει να υποβάλλεται στην Επιτροπή πριν από τα τέλη Μαΐου του έτους που έπεται κάθε οικονομικού έτους.

Άρθρο 2

Η Ισπανία ενημερώνει την Επιτροπή για τα μέτρα τα οποία εκδίδει ώστε να συμμορφωθεί προς την παρούσα απόφαση εντός ενός μηνός από της κοινοποίησής της.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Ισπανίας.

Βρυξέλλες, 30 Ιουλίου 1996.

Για την Επιτροπή

Hans VAN DEN BROEK

Μέλος της Επιτροπής